

Uredništvo:
Schillerjeva cesta štev. 3,
dvorišču, I. nadstropje.

Rokopisi se ne vračajo.

List izhaja vsak dan razen nedelj in praznikov ob 4. uri popoldne.

Sklep uredništva ob 11. uri popoldne.

Nefrankirani dopisi se ne sprejemajo.

Anonimni dopisi se ne uvažujejo.

NARODNI DNEVNIK

Upravišтво:
Schillerjeva cesta štev. 3.
Naročnina znaša za **avstro-
ogorske dežele:**
celoletno . . . K 25—
polletno . . . K 12:50
četrletno . . . K 6:30
mesečno . . . K 2:10
Za Nemčijo:
celoletno . . . K 28—
**za vse druge de-
žele i. Ameriko** K 30—
Naročnina se pošilja vnaprej.
Za oglase (Inserate) se
plačuje od četverostopne
petit vrste po 12 h, za
večkratni natis primeren
popust.
Posamezna štev. stane 10 h.

Št. 198.

Telefonska številka 65.

Celje, v četrtek, 1. septembra 1910.

Čekovni račun 48.817.

Leto II.

Ljubljanski občinski svet — razpuščen.

Vlada v boju proti naprednim Slovincem.

Kar smo itak pričakovali, to se je zgodilo. Vlada je na ljubo klerikalcem in v tesni zvezi ter po dogovoru z njimi, v zahvalo za njihovo Nastičevstvo, napovedala boj napredni Ljubljani, boj naprednemu Slovenstvu.

Včeraj popoldne je dobil dr. Tavčar od deželnega predsedstva dekret, da se ljubljanski občinski svet vsled zopetne izvolitve Ivana Hribarja za župana **razpusti**. Obenem je imenovala dež. vlada dež. vladnega svetnika **Viljema viteza Laschana za komisarja**. O dogodku se nam piše:

Ljubljana, 31. avgusta 1910.

En sam dan in koliko izpremembe! Včeraj je še imela Ljubljana zopet svojega župana, danes ga nima več. En sam dan — pravzaprav še ne — je bila deželna prestolica avtonomna, je bilo mesto zopet svobodno — četudi zavarovano s skritimi bajoneti in puškami. Danes popoldne pa je svoboda Ljubljane preminila in čez mesto je vlada raztegnila svoje železne verige. Ravno popoldne je bilo, ko se je to razglasilo oficijelnim osebam. Veliko jih je bilo, ki tega niso verjeli. Čelo oni, ki so vedeli, da bo vlada tudi to prvo izvolitev sistirala, so bili presenečeni, da je to tako hitro izvršila. Računali so, da bo vlada vsaj pro forma počakala par dni, kot da daje misliti, da je res izvolitev odposlala na Dunaj v sankcijo, a da so bili to pot tem hitreji z rešitvijo, seveda istotako negativno. Le oni, ki so sinoči po županovi izvolitvi videli, s kako nervoznostjo je vlada pustila celo mesto zastražiti — in sicer takoj očitno zastražiti. Kdor je prav tolmačil razna škodoželjna namigovanja klerikalno-nemških zaveznikov, le ta je lahko vedel, da bo vlada takoj drugi dan začela s skrajnimi persekucijami. Vlada hoče žrtev in kot prva žrtev je pala svoboda avtonomije deželnega mesta, z njo je padel Hribar. Za to žrtvijo sledijo pa še tudi druge, dogledni čas bo imel dokazati, da se žal — nismo zmotili. Iščejo se tudi **nove človeške žrtve**. Vse je zanje nastavljeno, vse pripravljeno, treba le nekoliko neprevidnosti, pa bi Ljubljana znala praznovati dveletnico septembarskih dogodkov — v pomnoženi realni obliki. Bi znala, pravimo, če bi se kdo našel med Slovinci — in k temu štejejo danes v Ljubljani le še, kar ni klerikalnega in nemškega — ki bi bil tako nepreviden, da bi padel v na vseh koncih in krajih nastvaljene limanice. Zato svarimo najodločnejše: **Slovinci, ohranimo ravno sedaj mirno kri!** Sedaj ko je sovražnik preobložen z načrti, kako nas preje vničiti, sedaj bodi za nas doba vstrajnega složnega notranjega dela, o katerem pa je bolje, da sovražnik ničesar ne izve. Čaka nas hud boj novih volitev, pravimo se za ta boj, gre se za biti in nebiti glavne naše posadke. Danes to ni več prazna fraza, ne prehitro izrečena prenapeta bojazen, boljše je, da s tem

aut - aut resno računamo. Voditelji, odrasli in stariši, glejte na mladino, da se ne spozabi na ulici! Zakaj malo je javnih poslopij v Ljubljani, izpod katerih strehe ne bi prežale puške in bajoneti. **Ljubljana je od sinoči še le pravzaprav v pravem obsednem stanju.**

Vlada je torej razpustila mestni svet, ob petih popoldne se je to oficijelno razglasilo tudi v nekdanji svobodni mestni hiši. In kaj sedaj? V normalnih razmerah bi se čez štiri tedne morale razpisati nove volitve. Če se bo to tudi zgodilo sedaj, je seveda drugo vprašanje. Najbrže vlada ne bo tako točna kakor pri razpustu mestnega sveta. Kmalu imamo namreč deželni zbor. Pri tej priliki se bode volilni reformi dala zadnja odhodnica za sankcijo in pot na Dunaj. Klerikalci vprizore v deželnem zboru maškeračo, pri kateri bodo Schwarz »vbili« — pomislite to »solidarnost« in »kolegijaliteto«: zaradi padca Hribarja ga bodo dozdevno »vbili«. Tak ropot in šunder nameravajo vprizoriti. Čutijo namreč, da že priprosto ljudstvo zunaj — da vnanje kritike celo v nemškem taboru niti ne omenjamo — izpregleduje slepomišljenje »Vseslovenske? ljudske stranke«, ki je po svojih dejanjih ravno glede Hribarja danes vse **drugo, le pičice slovenska** ne več. In zato je treba ljudstvu, ki v take maškarade svojih voditeljev rada verjame, natrositi peska v oči. Po tem manevru bo Šusteršič — danes Schusterschitz — torej mož, ki ima nalogo, da Schwarz v zbornici »vbije«, po vzoru iz leta 1908, istega Schwarz zopet oživel in ga bo pod pazduho peljal iz zbornice v bife, prav tako, kot se je l. 1908 zgodilo. In Schwarz bo iz hvaležnosti za to maškeračo že kaj primernega iznašel, da se volitve ne bodo vršile tako točno, kot bi se morale vršiti. Računa se baš za tisti čas na demonstracije od vlade izzване demonstracije seveda. Zato, kar smo že prej za sedanje dneve rekli, zopet ponovimo: **Slovinci, mirno kri!** Ne na ulici, naše delo je drugod. Iznašli bodo še druga sredstva, da volitve zavlačijo, dokler ne pride volilna reforma — mogoče še pred jesenskim državnoborskim zasedanjem — v sankcijo. Mogoče pa je še en slučaj, namreč, da se volitve res razpišejo takoj po deželnozbornem zasedanju in da se za ta slučaj vporabijo sredstva iz zivanja do demonstracije in intrig, ki naj vodijo v **popolni razkol narodno-napredne stranke**. In v tem slučaju bodo klerikalci in njih zavezniki storili prvi korak v mestno hišo. Ni treba, da pridejo že sami vanjo, zadostuje jim za enkrat, če se jim bo posrečilo razbiti tisto slovo, ki je še včeraj izvolila svojega župana. Od tega prvega do drugega koraka ni velika razdalja.

V dekretu o razpustu ljubljanskega občinskega sveta je stalo, da se sme občinski svet sestati le še enkrat v namen, da sklepa o prizivu, katerega bi morebiti proti razpustu vložil. Ta seja se je vršila takoj sinoči, in nam o njej poročajo iz Ljubljane:

Ljubljana, 31. avgusta 1910.

Danes popoldne ob 5. uri se je sestal občinski svet k izredni seji, ki je bila menda najhitrejša, pa tudi najodločilnejša, kolikor se jih zavedamo. Na mesto odsotnega včeraj novo izvoljenega župana Hribarja je sejo sklical in otvoril podžupan dr. Tavčar. Kratko je pojasnil povod seje: **razpust mestnega sveta**. Občinski svetnik Jos. Lenče je predlagal glede priziva proti razpustu, naj se opusti. **Predlog soglasno sprejet**. In s tem je bila tudi seja zaključena. Pravijo, da ni vse skupaj trajalo, kot pet minut. Vlado je seveda zastopal kot običajno isti mož. Jutri prevzame posle mestne uprave dež. vladni svetnik vitez Laschan in sicer je vlada namenoma ravno njega postavila kot komisarja. Vlada bo že vedela, zakaj. Mesto je vse skrivno zastraženo, toda po mestu je vse v najlepšem miru.

Nekateri glasovi o razpustu ljublj. obč. sveta.

Dunajska »Neue Freie Presse« ponavlja vzroke za Hribarjevo nepotrdivost in pravi, da so najnovejše dogodke v Ljubljani povzročili radikalni elementi. Nadalje naglaša, da je med Slovinci opažati isti razvoj kakor med Čehi, kjer so tudi iz Mladočehov se razvili radikalci. Končno pravi »Neue Freie Presse, da se bodo vršile nove volitve še po starem volnem redu, ker novi volilni red zaradi tehničnih pomislekov ne bo sankcioniran. »Reichspost«, ki ima, kakor je znano stike z vlado, pa temu nasproti zatrjuje, da se bodo nove volitve občinskega sveta ljubljanskega vršile že po novem statutu. Zopetno izvolitev poslanca Hribarja za župana imenuje krščansko socijalni list demonstracijo proti — cesarju, kakor da bi bil baron Schwarz cesar.

Klerikalni »Vaterland« pravi, da Hribar ni bil potrjen radi konflikta s Schwarzom. Vlada je morala varovati avtoriteto, se postaviti na Schwarzovo stališče in ga varovati.

»Vossische Zeitung« govori o demonstraciji poslanca Hribarja in občinskega sveta ljubljanskega proti cesarjevi osebi: pravi, da bo vlada sedaj z **železno pestjo nastopala proti narodno-napredni stranki**. Prvi korak na tem potu je **imenovanje Laschana za vladnega komisarja**. Laschan je znan kot eden najbolj prononsiranih nemško-nacionalnih vladnih uradnikov, zato bodo Slovinci čutili to imenovanje kot udarec s kolom po obrazu (»Keulenschlag«). Končno govori list o velikosrbski propagandi, ki je baje v cvetu v Ljubljani.

Strokovni črevljarski tečaj na Ljubnem v Sav. dolini.

Obrotniki po Slovenskem so prišli do spoznanja, da jim ne zadostuje strokovna naobrazba, ki so si jo pridobili v svojem uku pri mojstru in potem sami s svojim marljivim delom, spoznali so temveč, da jim je treba nadaljne strokovne naobrazbe. Čimbolj je

LISTEK.

Institutka.

Roman.

Spisal Fedor Gradišnik.

V.

Filozofu Oskarju Odenbergu so minevali dnevi pri gospodu Erazmu jako hitro in bilo je že štirinajst dni od njegovega prihoda, Oskarju pa se je dozdevalo, kot da je še le včeraj prišel.

Oskar je bival na prijaznem, okrog in okrog od bujnega zelenja obdanem gradiču, mu ni bilo niti četrtr ure dolg čas. Našel je zabave in razvedrila povsod, kamor se je obrnil. V vsaki stvari je našel kaj novega in zanimivega, največje veselje pa mu je delala krasna in mična bogata knjižnica gospoda Erazma. Kadar ni bil na izprehodu, je sedel gotovo v grajski biblioteki, kjer je delal iz starodavnih aktov in rokopisov koncepte za svoje novo zgodovinsko delo. Mnogo si je obetal od tega dela, zato je bil tem srečnejši, da mu je blagovolil grajski gospod sam ponuditi svojo knjižnico v uporabo.

Sveži zrak in vsakodnevni izprehodi po bližnji okolici, vse to je jako dobro vplivalo na njegovo rahlo zdravje in bil je v resnici hvaležen svojemu bratu Kamilu, da mu je preskrbel tako dobro in udobno letovišče.

Vstajal je zgodaj zjutraj, a nikdar se mu še ni posrečilo, da bi šel z gospodom Erazmom skupno na izprehod. Bila je to njegova goreča želja, saj bi mu

mogel baš Erazem tako marsikaj zanimivega in važnega povedati in razložiti, kar bi se dalo s pridomo porabiti. A bilo je vse zaman! Čez dan nista prišla nikdar skupaj, zvečer pa samo pri večerji, a gospod grajščak je bil vedno jako redkobeseden, dasi vedno prijazen. Tako je bilo skoraj nemogoče, da bi se bila kedaj zmenila za skupen izprehod.

Nekoč je Oskar pri večerji nekaj sličnega omenil, pomogla mu je pri tem tudi gospa Helena, toda Erazem se je delal, kot da ne razume, za kaj se gre. Iz tega je Oskar sklepal, da Erazmu ni mnogo za družbo in da hodi najraje sam okrog. Samo svojo hčerko Elo je jemal s seboj, sicer nikogar drugega.

Odslej sploh ni več poskušal pregovoriti svojega gostitelja za skupen izlet, saj je dobro spoznal, da je mož v obče sam svoj in da ne mara mnogo za družbo.

V teku časa se mu je vsilila celo neka čudna misel, slutnja takorekoč, ki se je že skoraj prestrašil. Imel ni nikakega povišja za to, a prišla je prav nenadoma in mogel se je ni iznebiti.

Dozdevati se mu je namreč začelo, da se Erazem posebno njega izogiblje, da je še prav posebno redkobeseden, če je v njegovi družbi, da ž njim sploh jako malo in naravnost nerad občuje in govori, da mu pri tem redkem občevanju niti v obraz ne pogleda, ampak da zre bogve kam v zrak. Težko mu je bilo to spoznanje in pričel je ugibati, kaj bi pač bil vzrok temu čudnemu grajščakovemu obnašanju. Toda čimdalje je ugibal, tem večjo uganiko je imel pred sabo. Našel ni ničesar, kar bi dajalo količikaj vzroka temu čudnemu postopanju gospoda Erazma. Slednjič se je potolažil s tem, da je mož pač že v le-

ti, da mu teži srce kaka nesreča izza davnih let in da je oduren z vsakim človekom.

Sicer pa mu je življenje tu na gradu jako ngajalo. V svojem prostem času, ko se ni mudil na izprehodih ali v knjižnici, se je zabaval z malo Elico, ki mu je posebno ugajala ali pa če te ni bilo doma, z gospo Heleno, v kateri je znal ceniti prijazno, elegantno in nad vse krasno žensko.

O njenem razmerju do Kamila seveda ni ničesar vedel, mislil je, da sta si samo dobra znanca in prijatelja, o kakem intimnejšem razmerju si ni upal niti misliti.

Kamilu je prihajal redno vsak teden po dvakrat in tedaj je bilo na prijaznem gradiču vedno jako veselo. Bilo je kot da je zavladalo popolnoma drugo ozračje, kot da je prišla pomlad po mrzli zimi, kadar je prišel stotnik Kamilo.

Toda čimvečkrat je prišel Kamilo, tem bolj se je začela utrjati v Oskarjevem srcu neka čudna, tajna slutnja. Njegovo vedenje napram Heleni se mu je videlo vendar malo predomače. Tu mora biti morda vendar kaj drugega in ne samo prijateljstvo. Te misli se Oskar dolgo ni mogel znebiti.

Nekega dne pa mu je natočila gospa Helena o vsej stvari čistega vina in spoznal je, da je bila vsa njegova slutnja bedasta in neumna. Kako je mogel sploh kedaj kaj takega misliti? Ali se more iz prijateljskega objema takoj sklepati na kaj takega? Ali je en globok in gorak pogled že vzrok za tako težko obdolžitev, za tako hudo slutnjo?

In po tem razgovoru z gospo Heleno je vedel, da bi bil zmožen udariti brata v obraz, ko bi se upal iz ljubezni poljubiti gospo Heleno. Da, to bi storil,

obrniki izurjen v svojem delu, čim finejši izdeluje svoje blago, tem več odjemalcev si pridobi, tem pri- ljubnejši je njegov izdelek. Izurjenemu rokodelcu še dandanes ne manjka nikoli kruha, če tudi nekateri trde, da ne velja danes več prislovica: rokodelstvo ima zlato dno. Istina je, da šušmarju nerad izročiš kako delo, ker ti za drag denar skvari vse. Če ti n. pr. črevljar napravi črevelj tako, da komaj spraviš nogo v njega in ti pri vsakem koraku kar zamiglja pred očmi samih bolečin, gotovo si se mu zadnjikrat postavil za mučenika. Ali če ti krojač napravi hla- čmici široki, da bi se lahko skrila dva v nje, ali pa ozki, da si pri vsakem prigrbu v nevarnosti, tedaj ga go- tovo več ne poiščeš. Zaradi takih in enakih razlogov je bil in je še inteligenčen človek na deželi primoran naročiti si potrebno obleko v mestu ali celo v tovarni ker dobi tu sicer za dražji denar fin izdelek. Na de- želi ni mnogo dobrih delavcev črevljarjev in kroja- čev, zlasti pa v krajih oddaljenih od mesta. Rokode- lec, ki se je izučil v mestu ali v kakem večjem kraju, se gotovo redkokdaj ali skoraj nikoli ne nastani v svoji gorski vasi. Zato je treba domače obrtnike do- bro izuriti.

V večjih mestih se za nadaljno strokovno izo- brazbo obrtnikov vrše za vsako vrsto rokodelstva primerni strokovni tečaji. A teh tečajev (kurzov) ne more obiskati naš obrtnik, ker bi ga stalo mnogo de- narja. Da pa tudi obrtnik rokodelca na deželi ne za- ostane v svojih izdelkih za duhom časa, je minister- stvo za javna dela (poprej trgovsko ministerstvo) odredilo, da se naj vrše manjši strokovni tečaji tudi v krajih izven mesta. To ugodnost je vedela uporabi- ti obrtna zadruga v Ljubnem, ki se je obrnila na c. kr. ministerstvo za javna dela s prošnjo, naj se dovoli tu strokovni tečaj za črevljarje in tudi za krojače. Prvi tečaj se je že vršil, drugi pa bode začetkom meseca novembra t. l. Črevljarski strokovni tečaj se je vršil skozi pet tednov. Vodil ga je tukajšnji rojak, c. kr. strokovni učitelj Fran Kumeršek. Tečaja se je ude- ležilo 14 udeležnikov, mojstrov in pomočnikov. Vsi so vsak dan marljivo zahajali k strokovnemu pouku, ki se je vršil od 2.—6. ure popoldne v tukajšnji stari šoli.

Izredna marljivost udeležencev se je pokazala na dan razstave dne 21. avgusta t. l. V veliki sobi so bila razstavljena razna črevljarska dela, izvršena v tečaju. Po stenah so visele razne risbe nog in črev- ljev v primernih merah, potem iz trdega papirja iz- rezani modeli črevljev, škornjev in enake obutve, ki so jih posestniki tečaja izvršili lastnoročno. Iz vseh risb in modelov, oziroma izdelane obutve je odseval glavni smoter: črevelj se ravna po nogi, ne pa noga po črevlju. Torej ne vse po enem kopitu, ampak za vsako nogo mora biti posebno kopito. Zato je za črevljarja znanje anatomije noge velike važnosti. Da so udeleženci tečaja dobili tudi tozadevno primerne- ga pouka, je bilo razvidno iz razstavljenih modelov iz mavca ulitih nog in risb, predstavljajočih mišičev- je in okostje na nogi. Za izdelovanje kopit iz sirove- ga lesta je bilo razstavljeno posebno rezilo, za seši- vanje usnja več različnih strojev. Posebnost med razstavljenimi izdelki je bil črevelj za prikrajšano nogo, ki si ga je napravil eden udeležencev sam.

Vodji tega tečaja, c. kr. strokovnemu učitelju go- podu Kumeršku je le častitati na lepem uspehu in že- limo le, da bi ga slovenski črevljarji pridno klicali v svr- ho svoje nadaljne strokovne naobrazbe. Potem ne bo slovenski črevljar zaostajal v finosti svojih izdel- kov za drugorodnimi tovariši, na nogah trpečemu človeštvu pa bode lajšal bolečine.

Udeleženci tečaja so v zahvalo gospodu stro- kovnemu učitelju in sebi v radost na pridobljenih na- ukih priredili na dan črevljarske razstave popoldne- lepo uspelo domačo veselico v gostilni pri Bendi.

Narodnjaki, darujte po malih prispevkih za „Sokolski dom“ v Šoštanju!

gotovo bi storil to, kajti brat nima pravice, vmešava- ti se v njegove — srčne zadeve ...

Bilo je nekega neprijaznega, deževnega popo- dneva, ko je Oskar s posebno vno prebiral stare listine v grajski knjižnici ... Prijetno mu je delo, da ima vsaj nekaj opravila, ko je zunaj tako pu- sto in prazno ...

Sedel je tam med zapuščenimi papirji, črtal, pi- sal in risal ter premišljeval, kako bi se dala stvar najboljše rešiti ...

Sredi dela je naenkrat zaslišal v predsobi ko- rake ...

Kdo ga moti?

Nikdar se še ni zgodilo, da bi ga bil kdo motil pri njegovem delu, zato se mu je dozdevalo to tem bolj čudno ...

Napenjal je ušesa in ni se varal ... Nekdo pri- haja k njemu ...

Še predno se je prav zavedel, se odpro vrata in vstopila je — Helena ...

Oskar se je urno dvignil s svojega sedeža in ji hitel naproti ... Nemalo se je začudil tega nenavad- nega obiska ...

»Ah, milostljiva«, je vzkliknil napol presenečen, napol vzradošen, »kaj je pa vas prignalo v to za- puščeno sobo?«

Helena ga je skoraj užaljena pogledala.

»Vam li ni všeč moj obisk, gospod Oskar? Če sem vam morda v nadlego, lahko takoj zopet odi- dem ...«

In že se je obrnila, hoteč zapustiti dvorano ... Govorila je rezko in ošabno ...

Politična kronika.

Sestanek Aehrenthala s San Ginalianom.

Včeraj je trajal pogovor obeh ministrov še dve uri. Popoldne sta se odpeljala v Ischl, kjer bo menda danes San Gualiano sprejet v avdi- jenco od avstrijskega cesarja. V petek odpotuje Gualiano v Rim. »Neue Freie Presse« javlja, da se bo oficijalni komunike o sestanku v Solno- gradu obelodanil tekom današnjega dne. V tem komunikeju se bo naglašalo, da sta oba držav- nika glede razmerja med Avstro-Ogrsko in Italijo soglasnega mnenja in da temu mnenju pritrija tudi tretji faktor, to je nemški kancelar. V ko- munikeju je tudi odstavek, v katerem se naglaša, da je trozveza močnejša kakor kdaj prej. Glede orijentskega vprašanja se bo v komunikeju kon- statiralo, da konsolidacija na Turškem napreduje in da bodo tudi glede Krete najbrže že v kratkem ponehali vsi konflikti. Komunike bo zaključil odstavek, da tako Avstro-Ogrska kakor Italija želita Turčiji miren razvoj in uspešen napredek. Italijansko časopisje obširno piše o sestanku v Solnogradu in beleži dejstvo, da piše vse avstrijs- ko časopisje izredno prijateljsko napram Italiji. »Popolo Romano« slavi v posebnem članku tro- zvezo in jo imenuje pravi blagor za vse evrop- ske narode.

Gališki deželni zbor

menda ne bo imel štiritedenskega jesenskega za- sedanja, ker je pričakovati, da bodo Rusini na- daljevali s tiho obstrukcijo. Tudi Stapinjski izjavlja v imenu poljske ljudske stranke, da bo resno preprečil delovanje dež. zbora, če bi večina ho- tela še nadalje zavlačevati rešitev vprašanja vo- lilne reforme.

Štajerske novice.

Iz učiteljskih krogov se nam piše: Drefla- kovo imenovanje v Maribor je zopet jasno po- kazalo, koliko je mar našim baje nar. klerikalnim voditeljem v Mariboru za obmejno šolstvo. Na eni strani tožijo — na papirju seveda — kako se ponemčuje naša deca na meji, na drugi strani pa ne store kot vladajoča stranka v mariborskem okraju in na Sp. Štajerskem sploh niti koraka, da bi se resno postavili vbran ponemčevanju naših šol. Branili bi naj to šolstvo — napred- njaki, ki so v tako veliki manjšini in seveda tudi nimajo tolikega pol. vpliva ko klerikalci. Tako je bilo tudi v Dreflakovem slučaju. Roškar ni storil nič, Pišek nič, Korošec nič in celo oba profesorja Robič in Vrstovšek nič. Seve, vladi in Nemcem je neprijetno kazati zobe, proti sloven- skim naprednjakom je to lažja stvar! In sedaj mislijo klerikalci, da se bodo zgovorili z valenjem krivde na — liberalce! Klerikalci pa pri tem ne računajo s tem, da ima naša javnost vendar še nekaj možgan in ve, da večina ne sme samo vleči dijet in obrekovati po shodih, temveč da mora tudi delati. Dreflakovo imenovanje se ne tiče samo učiteljstva temveč v prvi vrsti sloven- skega šolstva. In tega hočejo klerikalci v svojem

Oskar pa je naenkrat planil kvišku, hitel za njo, ujel njeno roko, ki jo je spoštljivo poljubil ...

»Ah, nasprotno, milostljiva«, je hitel v eni sapi, »nasprotno, neizmerno veseli me, da ste se spomnili name in me počastili s svojim obiskom ...«

Helena se je nasmehnila.

»No, vidite,« je dejala, »tako mi ugajate, gospod Oskar ... Glejte, glejte, v resnici misem vedela, da znate biti tako galantni napram damam ... Navadno so učenjaki silno nerodni ljudje v ženski družbi in spominjam se neke francoske komedije, v kateri na- stopa profesor tako nerodno, da so se še navadni neotesani frkolini gori na poslednji galeriji norčevali iz njega ... Vi pa ste popolnoma drugačni, kakor vidim ...«

Oskar ni vedel, ali se Helena norčuje iz njega ali govori resnico ... Priklonil se je nalahno ter ji po- ljubil roko ...

»Najlepša hvala milostiva na vaši pohvali ... Upam, da jo bom zaslužil ...«

Helena je krožil ves čas neki čudni nasmeh krog ust in Oskar si ni bil na jasnem, kaj pomeni ... Toda saj itak ni dolgo razmišljal o tem, naj pomeni karkoli — zanj je glavno to, da je Helena pri njem ... Čutil se je silno počaščenega, bilo mu je, kot da se je zgodilo nekaj popolnoma novega, pomembnega in važnega v njegovem življenju in nikdar mu še ni bilo tako gorko in voljno pri srcu ... nikdar se mu še ni pripetilo, da bi bila bližina kake ženske tako čudežno vplivala nanj ...

(Dalje sledi.)

najboljšem okraju, okrog sedeža svoje stranke in vladi naklonjenega škofa pokopati. Pribijemo z vami vred, da pomenja Dreflakovo imenovanje smrt slov. šolstva v mnogih ogroženih krajih — a tudi težek poraz pol. ugleda in dozdevne »moči« slov. klerikalcev. Kler. poslanci pa se naj sramu- jejo svoje lenobe in malobrižnosti!

G. dr. Ambrožič v boju proti — Ivanu Hribarju. Tudi On ne sme zaostati v boju proti bivšemu, toli zaslužnemu županu ljubljanskemu, nanirec naš ve- liki jurist dr. Ambrožič. In napisal je v »vahtarici« uvodnik, neumen in bahav seveda — saj kaj drugega naši inteligentni nemški someščani ne prenašajo. Iv. Hribar je poslal v Cetinje brzozavno častitko k 50 letnici Nikolovi v srbskem jeziku in se je podpisal kot »narodni zastopnik«, t. j. poslanec. In veliki Ambro- žič je skuhal iz tega, da se je hotel Hribar postavljati kot zastopnik celega slovenskega naroda! Zlobnost se zmiraj brati z neumnostjo, to je stara stvar. Še bolj pa peče celjskega Napoleona brzozavka, katero je poslal Hribar okoliškim Slovincem, častitajoč jim na sijajni zmagi nad celjsko nemško kliko, katero je vodil Ambrožič s pomočjo znanih pouličnjakov v boj proti Celjski okolici. Zato se hoče Ambrožič ma- ščevati in grozi z — večjimi topovi! Smešna baha- vnost! Ambrožiču bi sploh svetovali, naj lepo molči; kajti ne on ne nekateri gotovi oklofutani žu- pani nemških autonomnih mest niso vredni, da bi ta- ko zaslužnemu in poštenemu možu kot je Hribar odvezali jermen na čevljih.

K škandaloznim razmeram na južni železnici.

Na postaji Križevci pri Ljutomeru je zahteval posestnik Josip Rep iz Logarovec štiri vozne listke v Ljutomer. Postajenačelnika Melcherja je nadomestoval neki Kristjan Pleschberger, kateri je slovenskemu kmetu grobo povedal, da on ne razume slovensko, da je uradni jezik železnice nemški, in ko mu je g. Rep povedal, da so Kri- ževci vendar čisto slovenski kraj, in da je že- leznici slovenski denar ravno tako dobro došel ko nemški, je Pleschberger okence kratkomalo zaprl in ni dal g. Repu na zahtevo niti pritožne knjige. Take stvari se gode v slovenskih Križevcih na slovenskem Murskem polju! Nujno potrebno je, da se povsod nabira gradivo proti sedanj- i upravi južne železnice in njenemu postopanju s Slovinci, da se more začeti na kompetentnih mestih odločna akcija. Slovinci, govorite povsod z uradniki južne železnice slovensko!

Pravica nad vse in dr. Ambrožič! Če je kak dr. Ambrožičev prijatelj, recimo Fritz Rasch, v svojih koristih prikrajšan, tedaj strogi sodnik dr. Oton Ambrožič ne pozna pardona proti niko- mur. Fritz Rasch je dobil anonimno sramotilno pismo od učitelja, sedaj ravnatelja meščanske šole Velenemca Pražaka. Slutil je, da je storilec Pra- žak, toda kako mu to dokazati! Uradni predstoj- nik dr. Ambrožič je poklical Pražaka v urad na odgovor. Bilo je tako napeljeno, da je slučajno v istem trenutku prišel v urad tudi slavni zve- denec v pisanju Kresnik. Prestrašeni Pražak je pri pogledu na Kresnika takoj svojo krivdo priznal, dr. Ambrožič ga je pa obsodil zaradi žaljivega pisma na globo 20 K. Kaj rad bi se bil zoper to kričečo krivico Pražak pritožil, toda kaj pomaga uspeh pritožbe. Deželni odbor kot kruhodajalec bi bil izvedel, da ima nastavljenega učitelja, ki piše celo anonimna žaljiva pisma. Zato se je Pražak rajši vgriznil v ustnice, Fritz Rasch je dobil zadoščenje, slavni jurist dr. Ambrožič si je pa mislil: izdati me ne sme niti Rasch, niti Kres- nik, niti Pražak.

Vpisovanje v I. razred c. kr. samostojnih nemško-slovenskih gimnaz. razredov v Celju se bo vršilo v petek 9. septembra t. l. od 8.—10. ure predpoldne. Zopetni sprejem dosedanjih učen- cev pa se vrši v soboto 10. septembra od 10.—12. ure predpoldne. Celje, 1. septembra 1910. Vodstvo.

Celjski Ciril-Methodovi podružnici ste poslali CMD 500 kron (dar sl. Južnoštajerske hranilnice), ta zavod je te dni tudi nakazal naši šolski družbi 3 × 200 kron. — Priporočamo v posnemanje!

Ravnateljstvo državnih železnic za Šta- jersko. V prihodnjem zasedanju se bo bavil šta- jerski deželni zbor z ustanovitvijo posebnega ravnateljstva za proge drž. železnic na Štajerskem, ki so danes podrejene 4 različnim ravnateljstvom. Deželni zbor, graška trg. in obrt. zbornica, mesto Gradec in deželni železniški svet so se že vsi za to izrekli.

Pri celjskem izletu zamenjala so se stojala za drog, tako da „Sokol“ v Šoštanju istih sploh še ni dobil. Ker se moramo zopet vaditi za javni nastop, prosimo, da nam bratsko društvo, ki je dobilo pomotoma naša stojala, popolnoma nova, ista čimprej vrne. Telovadno društvo „Sokol“ v Šoštanju.

Iz Brežic. Mnogo se je že pisalo o zapostavljanju slovenščine in nemškutarjenju pri brežiškem okrajnem glavarstvu, toda vse zastoj. Zdi se nam, da se gospodje iz slovenskih strank očitno norčujejo. Baronu Steebu se niti ne zdi potrebno, da bi slovensko pisane vloge slovensko reševal. Dvojezične tiskovine se izpolnjujejo le nemško. Tako so se odposlali lani in letos plačilni nalogi za vojaško takso izpolnjeni le v nemškem jeziku, dočim so bili prejšnja leta izpolnjeni le slovensko, saj drugače tudi biti ne morejo, ker v tem okraju Nemcev sploh ni. Par nemškutarjev v Brežicah ne pride v poštev. Isto je bilo tudi s pozivnicami k naboru. V okraju, kjer so izključno slovenski naborni obvezanci, se pošljejo pozivnice nemško izpolnjene. To navado je upeljal kancelist Jantscher, znani prijatelj mestne policije. Sicer od človeka, ki se druži z zloglasnim občinskim tajnikom Schallonom, kaj drugega ne moremo pričakovati. Skrbeli pa bomo, da nas človek brez vsakega značaja, ki si je svoje znanje pridobil še le pri vojaki, tam takorekoč se učil pisati in brati, ne bo de na tak način žalil. Odslej se bodo take tiskovine dosledno vračale. Dolžnost nabornih obvezancev je, da v slučaju, ako dobe nemško izpolnjeno pozivnico, isto takoj kot nerazumljivo vrnejo. Gospodu kancelistu pa svetujemo, da si kaj takega več ne dovoli, ako hoče, da se bomo mirno gledali.

Iz Mozirja. 8. septembra, na Malo Gospojnico, se priredi v Mozirju na lepem A. Miklavčičevem vrtu in dvorišču velika CMD veselica. Obljubilo je takrat nastopiti že več pevskih in sokolskih društev. Naši malčki pa nas hočejo iznenaditi s predstavo krasne igre: »Rdeča Kapica«. Mnogo, mnogokaj je še na dnevnem redu, česar še pa sedaj ne smemo izdati! Vsakdo, kdor čuti narodno, vsakdo, ki ljubi mladino, naj prihihi gotovo 8. septembra ob 3. uri popoldan v naš divni planinski raj!

Telovadno društvo „Sokol“ v Žaleu in njegov odsek v Braslovčah se udeležita polnoštevno izleta, dne 4. kimovca t. l., v Št. Pavel pri Preboldu, kjer sodelujeta pri javni telovadbi.

Odbor.

Poglavje o šoštanjskih srakah. Ker niso mogle drugega dobiti, so kričale, v temni noči pa pokradle napise šaljive pošte. Srake imajo sicer navado, da ukradene reči zakopljejo, toda šoštanjka sraka je poseben tič, ki je samo po glavi kosmat, in ima navado, da ukradene reči potem pokaže radovednežem. Tako so storile tudi z napisi šaljive pošte in iste prilepile v večni spomin na droge za žarnice. Samo najlepše napise v pristnih frankfurtarskih barvah so poskrile in shranile za se: en tak napis se je bojda glasil: »Deutsche Kulturträger« ...

Šoštanski Feuerwehr. Da svet izve, kako »hudi« Nemci so čakali z brizgalnami žalske in mozirske »Sokole«. povemo to-le zgodenco: Ko je prišel na trg neki Nemec, rekli so naši Feuerwehrmänner: »Här, mir berdu zi anšpricent!« Ta se jim je pa odrezal: »Ich lass mich gerne, wenn Sie das mit deutschen Feuerwehrmännern tun.« To se pa — ni — moglo zgoditi, ker tovarniški delavci ne razumejo nemščine, saj je bil celi komando: »lojtro gor, lojtro dol!« — Is tes a plamaš!

Nesreča na železnici Včeraj popoldne je brzovlak št. 133 iz Ljubljane v Laškem trgu povozil železn. uslužbenca Antona Brateca, ki se je hotel izogniti vlaku, ki je prihajal iz Celja, a je prišel baš pred ljubljanski brzovlak. Bratec je mrtev.

V Cirkaku v šentiljski župniji ustanavljajo Nemci novo šulferajnsko šolo. V Cirkaku je 70% slov. prebivalstva. Novi šoli se upirajo baje celo pošteni Nemci.

Nasilni kaznjenec. V Mariboru je odsedel neki Martin Čerton iz Pliberka na Koroškem daljšo zaporno kazen. Nato so ga mislili spraviti po odgonu v domovino nazaj. Ko je pa prišel s svojim spremljevalcem na celovski kolodvor, ga je zbadel naenkrat z nožem v roke in zbežal. Nekega moža, ki ga je zasledoval, je udaril s ključem v obraz. Doslej ga še niso dobili.

Ponesrečil se je v torek zjutraj 23-letni posestniški sin Gregor Marošek na Dobrni. Spal je na senu pri g. župniku Kukoviču in je najbrž v spanju padel ponoči 2 in pol metra globoko na škedenj. Pretresel si je možgane in je kmalu umrl.

Iz sodne službe. Pravni praktikant pri okrožni sodnji v Mariboru dr. Henrik Schreiner je imenovan za avskultanta v področju graške višje dež. sodnije.

Maribor. Vse gg. pevce ponovno vljudo prosimo, da pridejo k pevskim vajah v »Čitalnico« vsak petek in torek ob 8. uri zvečer, da lahko nastopimo pri slavnosti kluba »Narodni Pipec«, dne 11. septembra 1910. Prihodnja vaja je v petek 2. septembra, na kar pričakujemo polnoštevilne udeležbe, drugače nam da misliti, da pevski odsek »Čitalnice« ne eksestira več, in da je govor o kakem petju mariborskega zbora le — fraza.

Maribor. Dvodejanka »Ne zapeljuj«, spisana nalašč za slavlje kluba »Narodni Pipec« za 11. september t. l. bo vzbudila obilo smeha. Ker je oder sedaj nekoliko nižji se bo tudi dalo boljše igrati in tudi gledalci bodo lažje videli na oder. Po igri, ki se uprizori po koncertu je ples. Pri plesu igra »Glasbeno društvo«, da bo večer 11. september, užitka in zabave poln večer.

v Izžrebanl porotniki za tretje porotno zasedanje v Mariboru. Glavni porotniki: Aleks. Mydlil, trgovec, Feliks Novak, trgovec, M. Partl, klepar, V. Seiler, zlatar, F. Tschutschek, trgovec, vsi v Mariboru; Franc Ploj, kmet, Zg. Porčič; K. Golob, krčmar, Zg. Senovo; Fr. Freiham, pos., Št. Ilj; Jožef Lorber, pos., Malečnik; I. Schlick, pos., Hrenca; Jern. Ferk, pos., Podigrac; Iv. Krenn, pos., Plač; Fr. Nekrepp, pos., Rožpoh; L. Pretz, pos., Špičnik; Fr. Urbantschitsch, pos., Vilkom; Fr. Wollmayer, pos., Vurmat; Fr. Ferline, pos., Selnica v. M.; Jož. Reiter, pos., Čršak; Fr. Glaser, pos., Ruše; M. Koren, pos., Morje; S. Šveda, pos., Tezno; Ant. Martschitsch, Slov. Bistrica; P. Novak, Slov. Bistrica; Fr. Osebek, Jelovec-Makule; Ad. Schramke, trg., Franc Vressnig, dimnikar, oba v Ptuj; Gv. Högenwarth, trg., Sp. Breg; Fr. Pavlinič, Loperčice; Anton Majeritsch, čevljar, Ant. Skorčič, gost., oba v Ormožu; Iv. Veselič, trg., Velika Nedelja; Fr. Horvat, gost., Središče; Jož. Farkaš, trg., Št. Juri ob Šč.; Al. Hibler, trg., Polički vrh; Fr. Mravlak, velepos., Sv. Ant. na Poh.; Andr. Grögl, gost., Arlica. Namestniki: Jožef Antloga, Al. Baier, Rud. Blum ml., Karl Fritz, Anton Gollner, Jož. Hitzel, Ant. Jellek, Pav. Kammerer, Avg. Krois, vsi v Mariboru.

Iz Maribora. Dne 31. m. m. je umrla gospa Karolina Pirchan, mati mariborskega trgovca, v 70. leta starosti. Pogreb se vrši v petek, dne 2. septembra popoldne.

Lov na nevarne cigane. Iz Maribora poročajo: Od julija meseca tekočega leta do zadnjih dni, je bilo v okrajih Konjice in Slovenjgradec izvršenih več predznih ylomov. Vlome so izvršili cigani Nikoličeve družbe pod poveljstvom glasovitih vlomilcev Jožefa in Mihaela Nikoliča, ki sta 19. julija t. l. pobegnili iz kaznilnice v Lepoglavu. Ljudje so ju opetovano videli v obleki kaznjencev. Ta ciganska tolpa že leta in leta nadleguje ljudi po Kranjskem, Primorskem in Štajerskem; člani te družbe imajo domove na raznih krajih Hrvaške, so pa doma iz Novega Mesta. Po dnevu so bili cigani vedno skriti v gozdnih skrivališčih, ponoči pa so se klatili okoli kmečkih domov. Cigani so imeli urejene signale z lučicami pa tudi druge signale. Preplašeno prebivalstvo je stražilo cele noči svoje domove in večkrat prepodilo cigane, ki so stražili ljudi tudi z po cestah raztrošeni listki, na katere so napisali razne grožnje. Te dni je posestnik Pušnik v okolici marenberški nevarno obstrčil orožnika Presečnika, ki je hotel Pušniku povedati, da je njegova krava na prostem. Pušnik je mislil, da se mu bliža cigan. 40 orožnikov je te dni zasledovalo cigane, nanje tudi streljalo, stražilo kmečke hiše, a cigani so se vedno pravočasno umaknili in sedaj so zapustili okolico, ne da bi oblasti vedele kam so šli. Kmalu bomo gotovo iz drugih krajev čuli o ciganskih nadlogah!

Na Vranskem je umrla dne 30. m. m. gostilničarjeva soproga Ana Lukman, rojena Žgank. Bila je vrla žena, zlata mati, skrbna gospodinja. Naj v miru počiva!

Iz Središča. Po nemarnosti starišev, ki so krivi, da njihovi otroci pridejo do žveplenk, zgodila se je v nedeljo, dne 28. m. m. popoldne nesreča. Pogorelo je gospodarsko poslopje, nekdanj last Marije Dečko, zdaj last središke kapele, podružne cerkve. Hitri pomoči ognjegascev iz Središča in okolice se je zahvaliti, da se ni užgala tudi hiša in hlevi. Ko bi se zadnje zgodilo, užgale bi se še tri ali štiri hiše z gospodarskimi poslopiji vred in tudi cerkve bi ne bilo mogoče rešiti.

Za župana v Ljutomeru je bil včeraj znova izvoljen notar Thurn, občinski svetovalci so Hönigmann, Krajnc in Schwarz.

Druge slov. dežele.

v I. narodno-radikalni zaupni sestanek se vrši v Ljubljani v veliki dvorani Mestnega doma v dneh 6., 7. in 8. septembra 1910. s sledečim sporedom: **Dne 5. septembra:** zbirajo programatični odseki posameznih društev. **Dne 6. sept.:** Ob pol 9. začetek sestanka in volitev predsedstva. Nato slede referati. **Tov. R. Krivic:** Versko vprašanje. **Tov. Fr. Šlibar:** Narodnostno vprašanje. **Tov. Agneletto:** Gospodarsko vprašanje. **Dne 7. septembra:** **Tov. Jak. Uratnik:** Socijalno vprašanje. **Tov. Černič:** Politično vprašanje. **Tovariš Šemrov:** Organizacija. **Dne 8. septembra:** Zaključno zborovanje in pr-branje resolucij. Sestanek se vrši po § 2 in sicer se začne vedno ob pol 9. dopoldne

in se nadaljuje ob pol 3. popoldne. Vsak pristaš nar. rad. struje naj smatra sestanek za obvezen. **Za prenočišča je preskrbljeno.** Vabila oziroma legitimacije se dijakom ne pošiljajo, ampak se dobe do 5. septembra vsak dan od 10—11 v prostorih akad. fer. društva »Prosveta«. Vsa pojasnila daje »Pripravljalni odbor za I. nar. rad. zaupni sestanek«, Ljubljana, Mestni dom.

v Iz izvrševalnega odbora narodnonapredne stranke na Kranjskem je, kakor se nam poroča iz Ljubljane, izstopil dr. Švigelj in je motiviral to s tem, da se članov izvrševalnega odbora ni nič obvestilo o mešetarjenju dr. Ploja glede ljubljanskega županstva pri vladi. Dr. Švigelj je pripomnil, da ostane vkljub temu še tudi zanaprej zvest pristaš stranke.

v Blejski grad kupil Nemec? »Fremdenblatt« poroča, da je blejski grad kupil dunajski industrijalec Winkler za 600.000 kron in name-rava napraviti iz njega sanatorij.

v Hmeljski nasadi na ljubljanskem barju so se letos jako obnesli, zato jih nameravajo povečati.

v Krška škofija. »Slovenec« poroča z Dunaja, da dr. Kahn ne dobi koadjutorja, ampak da se bo imenoval generalni vikar za škofijo. Z druge strani se poroča, da dr. Kahn odstopi.

v Nova goriška deželna blaznica se otvori meseca oktobra.

v Rožičeva glava. »Slovenec« ve poročati, da je graška med. fakulteta preiskala Rožičevo glavo, ki so jo našli na Begunjsčici, in našla, da ne kaže nobenih znakov, da bi bila zadeta od krogle ali da bi bila odrezana.

v Ljudski reševalci — milijonski sleparji. Mansignore Weiss, ravnatelj zveze katoliških posojilnic in katoliške tiskarne v Celovcu, je pobegnil v Ameriko. Ne samo, da je posojilnice oškodoval za ogromne vsote, ker se je lahkomi-selno in brezvestno udeleževal s kmetiskim denarjem vsakovrstnih spekulacij, je pred svojim begom še zvezo katoliških posojilnic okradel.

v Nesreča na Dobraču. Pogrešana visokošolca Jos. Bradačka in Ressler so našli na južni strani Dobrača — mrtva. Padla sta čez takozvano Rdečo steno. Ressler prepeljejo na Dunaj, Bradaček bo pokopan v Beljaku.

»Hilarijanska tiskarna« v Gorici — zaprta. Minolo soboto je obrtna oblast v Gorici zaprla »Hilarijansko tiskarno«. Kakor znano, je v tiskarni izbruhnil štrajk, ki traja še vedno in sicer zaradi tega, ker je vodstvo tiskarne sprejelo v službo nekega stavca linotypista iz Italije, ki nima učnega spričevala. V tiskarni so delali kljub štrajku netiskarji, kaplan iz Podturna, nekateri dijaki in drugi prijatelji Faiduttijeve stranke. To je trajalo do minole sobote. V soboto pa je obrtna oblast zaprla tiskarno in to vsled tega, ker ni v tiskarni nobenega strokovno izobraženega tiskarja, in ker je prejšnji poslovodja naznanil obrtni oblasti, da ni več odgovoren za delo v tiskarni in da naj se ga izbriše iz tozadavnega obrtnega registra. Vsled tega je obrtna oblast dala zapreti tiskarno.

Logaška Hofrihterijada pred ljubljansko poroto.

Ljubljana, 31. avgusta.

Danes je bila Emilija Hladnik bolj mirna, tudi Fr. Hladnik bolj rezerviran. Prične se zasliševanje tržaških prič. Prve (Pegan, dr. Gregorič, Pincani) izpovedo v bistvu ugodno za obtoženca. Njih sodba glede verodostojnosti glavne obtežilne priče, mešetarja (senzala) Piacentinija, je ta, da je priča zelo udan pi-jaci in je nesiguren v svoji izpovedbi. Predsednik graja, da se žali stan senzalov, češ, da je to tudi pošten obrt

Hladnikov konkurz

Dopoldne se je večinoma razpravljalo o Hladnikovem ponesrečenem podjetju, takozvanem »sferi-steriju« (igra z žogami). Šlo se je za ugotovitev glede Hladnikovega konkurza, zaradi katerega je tudi obsojen. Priče so večinoma izpovedale jako ugodno. Iz njih izpovedb je razvidno, da se o kaki lahkomišljenosti, ki je kot hudodelstvo oziroma prestopok kaznivo, ne more trditi. Propada Hladnikovih podjetij so krive razmere in Hladnikova prevelika zaupljivost. Hud boj se je bil med zagovorništvom in držav. pravdništvom zaradi zaprisege **glavne obtežilne priče Piacentinija.** Dr. Ravnihar ga je odklonil, češ, da je notoričen alkoholik, in posebno, ker glede pisma ne govori resnice in ga je torej domnevati kot soosumljenca. Dr. Neuperger konstatuje, da je priča resnicoljuben (smeh med občinstvom) in zahteva, da se zapriseže. Dr. Ravnihar se čudi, da ima Piacentini pri drž. pravdn. že vnaprej tako dobro izpričevalo. Senat je najprej pričo poizkusil z nekaterimi nemškimi vprašanji, nakar je bil P. zaprisežen.

Obpravna se je ob pol 1. uri prekinila in ob pol 4. uri nadaljevala.

Izpoved Piacentinija.

Piacentini je vstrajal pri svoji trditvi, da je res dotično pismo pisal on v Hladnikovi sobi po slovenski predlogi in narekovanju Hladnikovem. Hladnik mu je djal, da se gre le za šalo nasproti neki ženski, priča ni vedel, kaj piše, ker ne razume slovenski. Opisuje podrobnosti dogovora s Hladnikom in kako je on dotično pismo na Hladnikovo mater s podpisom dr. Levičnik pisal in popravil. Pisal je tudi pošto spremnico ter vignete. Hladnik vse odločno taji. Jako zabavna priča je nekdanji senzal, sedaj restavrat Alberti, ki govori originalno slovenščino in ima nastop, ki vzbuja splošen smeh. Pravi, da je Hladnik jako pošten človek. Ker trdi, da vsi senzali lažejo, bi ga bil kmalo prijel drž. pravdnik. Ko je Albert videl, da ga drž. pravdnik napačno razume, je takoj pojasnil, da on tukaj resnico govori, ker je prisegel.

Za večerno zabavo občinstva pa so skrbeli grafološki zveščenci, ki imajo ugotoviti, kdo je pisal pisma, razglednico itd. Pri razpravi od 9.—11. uro so priredili zanimivo skloptično predavanje o grafologiji. Vsi trije izvedenci so odločno izjavili, da je ugodno pismo res pisal Piacentini, razglednico pa Emilija Hladnik.

(Radi obilice gradiva smo morali danes razpravo močno krajšati. Ker pride pred sodbo itak vse še enkrat na vrsto, bomo takrat nadomestili.)

Zanimivo je bilo, da izvedenec prof. Vesel ni hotel izpovedati slovenski.

Društvene vesti.

Maribor: Strašno! — Brzjavka z Japana pravi, da se na dvoru puntajo, ker je Mikado obljubil sodelovati pri slavlju »Narodnega Pipca«, s svojo kavarno. Sliši se, da ima Kitajska svojo roko vmes! »Pipca« je takoj odposlal na dvor svojega odposlanca, da obrije Kitajcem glave brezplačno in je tako naprosil, da dovolijo Japonski sodelovanje. Upamo, da se stvar ugodno reši, saj diplomati smo rojeni, mi »pipčarji«, kaj? — Zato pa pričakujemo 11. septembra tudi sijajne vsestranske udeležbe. Prisegamo, da bomo storili vse, da zadovoljimo slehernega. In naše Japonke ... ej ... bodimo še za sedaj tihi!

Maribor: Ko bi vi vedeli, kako presenečenje pripravlja »Narodni Pipec« svojim udeležencem, bi si ne pomišljali niti trenutka, ali bi prišli ali ne na njegov dan 11. septembra letošnjega leta.

Maribor: To pa to, vam pravim, jaz, »Narodni Pipec«, da se 11. septembra hočem pošteno naplesati in razveseliti. Mislite, da ne!? Le čujte! Koncert »Glasbenega društva«, pevski odsek »Čitalnice«, solospeli gospe Družovičeve, burka enodejanka in ples ples — ples. Pa recite, da bi se ne razvedril, vkljub žalostnim razmeram v beli Ljubljani, ki mi belijo lase.

Dnevna kronika.

Nova Edisonova iznajdba. Ženialni iznajditelj Edison je stopil v javnost z novim odkritjem. Po dvajsetmesečnih poiskih se mu je posrečilo najti novo zvezo med kinematografom in fonografom. Svojo iznajdbo je Edison že pokazal nekaterim svojim prijateljem. Najmanjši šum raznih kretanj, udarec roke ob mizo, šum pri padcu kakkega predmeta na tla, so govoreče kinematografske slike ponovile, kakor bi se zgodilo vse v resnici. Razlike, ki so doslej obstajale pri govorečih slikah med glasom in živo sliko, so skoro popolnoma izginile. Edison bo v kratkem objavil svojo iznajdbo v širši javnosti.

Narodni gospodar.

Boj za carinsko agrarno politiko. Pred nekaj mesci je izbruhnila v Avstriji vojna, nekrvava, papirnata, in vendar v svojih posledicah škodljiva: Nemško-štajerski krščansko-socialni poslanec vitez Pantz, ki je bil v državni zbor izvoljen na podlagi programa agrarne centrale, je začel boj zoper slednjo, oziroma zoper njenega takratnega glavnega referenta Hohenbluma, ki je tudi v avstrijskih političnih krogih znana osebnost. Pantz je izdal knjižico: »Die Hochschutpolitik Hohenblums u. der österreichische Bauern-

stand«. V tej knjižici navaja Pantz podatke, ki jih je zbral na zahtevo bivšega poljedelskega ministra dr. Brafa bivši ministerjalni tajnik v poljedelskem ministerstvu dr. Hoffmeister, sedaj profesor na poljedelski visoki šoli, o rentabiliteti kmetijskih obratov na Nižjem Avstrijskem. Na podlagi teh podatkov je prišel Hoffmeister in z njim Pantz do prepričanja, da je carinska politika edino v interesu veleposestnikov, ne pa malih in srednjih kmetov. Sodba o tem je seveda lahko popolnoma individualna, ker na drugi strani je n. pr. prof. Häusler, glavni tajnik nižje-avstrijske kmetijske družbe, ki je dr. Hoffmeisteru pri nabiranju zgoraj navedenih podatkov pomagal, prišel do baš nasprotnih sodb nego dr. Hoffmeister in Pantz in je to svoje mnenje tudi javno v časopisju obrazložil. Da je torej preprič s strani viteza Pantza čisto brez podlage in le v svrhu reklame za njegovo osebo, je jasno. Avstrijskemu kmetijstvu je storil presneto slabo uslugo.

Obrambni vestnik.

Za Ciril-Metodov obrambni sklad so se nadalje prijavili: 813. Podružnica za Poljansko dolino nad Škofjokloko (plačala 200 K). 814. Moška podružnica v Črnomlju (plačala 200 K). 815. Ženska podružnica v Črnomlju (plačala 200 K). 816, 817, 818. Južnoštajerska hranilnica v Celju (plačala 600 K). 819. Neimenovani rodoljub na Bledu (plačal 200 K).

Družbi sv. Cirila in Metoda je poslala tvrdka Golob in Volk, tvornica čistila za kovine in tla ter vazelina za čevlje v Ljubljani, 125 K pogojnega prispevka za drugo polletje 1910. Cenjeni tvrdki se prav lepo zahvaljujemo in jo rodoljubnim krogom prav tako lepo priporočamo.

Po svetu.

Čestitka črnogorskemu knezu. Dr. Podlipny je v imenu češkega narodnega sveta poslal črnogorskemu knezu brzjavno čestitko. Častital mu je v imenu »celega češkega naroda ter povdarjal slovansko vzajemnost.

Gozdni požari v Severni Ameriki pojenjali. Kakor poroča »Sun«, so gozdni požari v Severni Ameriki pojenjali. Brzjavi iz Wallace potrjujejo, da je dolgotrajni dež onemogočil, da bi se požar še bolj razširil. Skupna škoda znaša 200 milijonov dolarjev.

Zakaj je bil Schnitzer izobčen? Kakor znano, je bil profesor bogoslovja Schnitzer v Monakovem izobčen iz katoliške cerkve. Pri Schnitzerju se je zopet enkrat izkazal rek: Resnica v oči bode. Profesor Schnitzer je spisal knjigo o izvoru papeštva in je v tej knjigi dokazal, da Kristus ni ustanovil papeštva. Zato je bil profesor Schnitzer izobčen iz katoliške cerkve.

Uspeh slovenskega rojaka - pevca. Na Dunaju se je sinoči pela v dvorni operi po daljšem presledku Smetanova opera »Prodana nevesta«. Kecal je pel naš slovenski rojak Julij Betetto, ki je imel uspeh večera na svoji strani. Občinstvo mu je navdušeno ploskalo ter ga štirikrat poklicalo na oder pri odprti sceni.

Nemci so povsod enaki! Češki Sokol je v Lobo-zicah priredil v svojem domu veselico. Nemci so napravili protiprireditve ter prežali kakor lačni volki na Sokole. Kogar so dobili, so ga pretepli; pri tem so nevarno ranili enega izmed Sokolov. Policija je aretirala več nemških napadalcev. Zvečer je prišlo med Čehi in Nemci do spopada. Pri tej priliki je policija aretovala nekega Čeha.

Umor pred šestimi leti. Pred šestimi leti so blizu Prage potegnili iz vode truplo posestnika Simančka. Zdaj so zaprli Simančkovega sina, ker je baje sam umoril svojega očeta in potem vrgel v vodo. Zaprli so tudi nekega Minarja, ki je baje Simančkovemu sinu pomagal pri umoru.

Najnovejša brzjavna in telefonična poročila.

Di San Giuliano v Ištu.

v Ištu, 1. sept. Audijenca italj. ministra za zunanje zadeve pri cesarju v Ištu je trajala delj ko

pol ure. Tekom audijence mu je podelil cesar veliki križ Leopoldovega reda. Pred San Giulianom je bil pri cesarju v audijenci grof Aehrenthal.

Slavnosti v Cetinju.

v Cetinje, 1. sept. Včeraj je priredila tukajšnja občina na čast vsem gostom banket, na katerem sta govorila župan in ogrski Srb dr. Polit-Desančič. Po banketu je bil v slavnostni dvorani vladnega poslopja ples, katerega se je udeležilo nad 1000 oseb.

Nesreča na velikih vojaških vajah.

v Osjek, 1. sept. Brigadni poveljnik Schreitter je padel pri manevrih s konja ter se je težko ranil. Najbrž ne bo več ozdravel.

Stavka v Bilbao.

v Bilbao, 1. sept. Stavka se širi na vse vrste delavstva. Med stavkujočimi in orožniki je došlo do spopada. Zaprli so več oseb.

Turčija ni napovedala Grški vojne.

v Pariz, 1. sept. Turški poslanik je izjavil, da so vesti o napovedi vojne Grški neresnične.

Kolera v Petrogradu.

v Petrograd, 1. sept. V zadnjih 24 urah je zbolelo na kolero 59 oseb, od teh jih je umrlo 19. Število bolnikov znaša 651.

Hmeljske cene v Norimberku.

v Norimberk, 1. sept. Dovoz 1000 bal, prodano 600, tendenca trdna, zeleni se hitro prodaja po 80—132 mark za 50 kg.

Tržne cene.

Dunaj, 31. avg. Navzlic slabšim poročilom iz inozemstva je bila tendenca danes trdna, ker so lastniki bili zelo rezervirani. Pšenica, rž in koruza so poskočili za 5, oves za 10 vin. Promet je bil neznaten.

Budimpešta, 31. avg. Žitna borza. Pšenica za oktober K 9'89, pšenica za april K 10'16, rž za oktober K 7'36, oves za oktober K 7'83, koruza za avgust K —, koruza za maj K 5'80. Pšenice se zmerno ponuja in kupuje, tendenca trdna, promet 30 tisoč met. stotov, pšenica v efektivu spočetka za 5 vin višja, pozneje se je držala, ostalo trdno, tudi termini. Vreme deloma oblačno.

Trst, 31. avg. Sladkor. Centrifugal pilés prompt K 41 do K 42¹/₄ za dobavo K 33 do K 34¹/₈. Tendencia mirna.

Praga, 31. avg. Sladkor. Surovi sladkor prompt K —, nova kampanja K 26'45. Tendencia: mirna, vreme deževno.

Budimpešta, 31. avg. Svinjski sejm Ogrske stare težke 143—144, mlade težke 148—150, mlade srednje 150—152, mlade lahke 156—160 v kilogram. Zaloga 36.311 komadov.

Budimpešta, 31. avg. Mast. Svinjska mast 173'—, namizna slanina 142'—.

Kje se kupijo najcenejši in najboljši čevlji?

Pri Štefan Strašku v Celju v Kovaški ulici!

Zaostali letni čevlji, posebno sandali, damski pariški in platneni čevlji v vseh barvah se prodajo globoko pod pravo ceno. 504 10-1

Sukna in modno blago za obleke priporoča firma **Karel Kocian** tvornica za sukno, Humpolec, Češko. Vzorci franko.

Zvezna tiskarna v Celju Za gg. trgovce in privatnike: račune, pismen papir, zavitke, vizitke poročna naznanila prospekte, cenike itd. itd.	Zvezna tiskarna v Celju Za p. t. društva: vabila, lepake, okrožnice, sporede, vstopnice. članarinske knjižnice sprejemnice itd. itd. itd.	Zvezna tiskarna v Celju Za p. n. urade, posojilnice kr. šolske svete itd. uradne tiskovine, zavitke, pobotnice menice, napise itd. itd. itd.	Zvezna knjigoveznica izvršuje vsa knjigoveška in galanterijska dela v najokusnejši obliki ceno in točno. Šilerjeva cesta 3
--	---	--	---